

KRÓTKA HISTORIA „AWANGARDY¹”

Nie sposób opowiedzieć historii „Awangardy” nie zaczynając od 56 Samodzielnej (bo działającej niejako obok „Hufca”) Specjalnej (bo robiła rzeczy niezwykłe) Drużyny Harcerskiej „Specjaliści” założonej w 1996 w Legionowskiej Szkole Podstawowej nr 8 przez pwd. Tomasza Grzegorzótkę „Tomonia”. Druga połowa lat dziewięćdziesiątych nie była najlepszym okresem dla legionowskiego harcerstwa. W krótkim okresie drużyna stała się jedną z najlepszych w Hufcu, a jej znakiem szczególnym były wyjazdy i rajdy. Rozwój drużyny i dorastanie jej kadry postawiły pytanie o jej przyszłość. Były dwie drogi i obie miały swoich zwolenników w drużynie. Pierwsza sprowadzała się niejako do przekształcenia drużyny w drużynę wędrowniczą i działanie nadal w tak dobrze zgranej paczce przyjaciół. Druga możliwość zawierała się właśnie w słowie „Szczep” i wymagała w konsekwencji z dotychczasowych zastępowych i wędrowników zrobić drużynowych, przybocznych i w końcu instruktorów. Sam proces podzielenia drużyny nie obył się bez problemów, a część starszych harcerzy nie mogąc znaleźć sobie miejsca w nowej sytuacji w rezultacie odeszło z harcerstwa.

Lata 2001 - 2010

Szczep został powołany rozkazem L5/2001 komendanta Hufca. Pierwotnie w jego skład weszły trzy drużyny w tym 5 i 6 wywodzące się z „Specjalistów” oraz 32 DH „Dukta”. Pierwszym komendantem został Tomoń, a kadrę drużyn stanowili:

- 5 DH „Sokoły” im. Cichociemnych Pułku Palmiry – Młociny
drużynowy: Tadeusz Sawicki²;
przyboczne: Agnieszka Paździor i Agnieszka Wilczyńska
- 6 DH „Burza”:
drużynowa: Joanna Paździor „Bzyku”;
przyboczni: Piotr Korczak i Adam Kaczyński „Kaczor”
- 32 DH „Dukta”:
drużynowa: Joanna Kuczyńska;
przyboczna: Aleksandra Chmura

Podział 56 SSDH nastąpił podczas biwaku w Dębnie³ i od tego czasu to właśnie on jest najważniejszym spotkaniem drużyn Szczepu.

Tak właśnie powstała Awangarda, a co do nazwy to miała ona wskazywać to na czym opierała się praca w 56 czyli na byciu zawsze tymi co wyznaczają drogę – idą właśnie w Awangardzie. To co odróżniało 56 SSDH i później „Awangardę” od innych środowisk w naszym legionowskim Hufcu to właśnie wytyczanie nowych ścieżek i stawianie przed sobą coraz to nowych wyzwań. Bo czym innym można nazwać obozy w Norwegii, tworzenie gier fabularnych czy tworzenie ofert na konkurs Urzędu Miasta. Zresztą jeden z nich o nazwie „Awangardowa Akademia Sztuki”⁴ był wskazywany przez Miasto jako jeden z wzorcowo przygotowanych i przeprowadzonych projektów. Ale po kolei.

¹ według Słownika Języka Polskiego: grupa ludzi, których działalność jest oryginalna i wprowadza coś nowego; zdarzenie wyprzedzające swoją epokę; oddział żołnierzy ubezpieczający maszerującą grupę od przodu; straż przednia, forpoczta, szpica.

² dh Tadeusz po przekazaniu „Sokołów” założył w 2007 roku założył 13 WWDH „Horn”, a rok później został też komendantem V Szczepu Harcerskich Drużyn Wodnych „Przyłodek Dobrej Nadziei”; należał również do Komisji Rewizyjnej Hufca Legionowo, a od 2019 roku wszedł w skład komendy Hufca ZHP Nowy Dwór Mazowiecki.

³ biwak w Dębnie nosi nazwę „Liść Dębu”, która nawiązuje do dębu – drzewa długowiecznego, będącego symbolem siły, sławy i szlachetności (według: <http://drzewa.net>)

⁴ był to projekt, który opierał się m.in. o współpracę z Grupą Teatralną „Warszawiaki” i stanowił część obchodów dziesięciolecia szczepu.

W planie obie drużyny powstałe po podziale miały być przez jakiś czas wielopoziomowe ale szybko „Sokoły” stały się drużyną starszoharcerską a „Burza” skupiła się na pionie harcerskim. Do szczepu dołączyła także 32DH „Dukta”, która już od pewnego czasu współpracowała z 56SSDH. Pierwszym działaniem szczepu jako całości był udział w pikniku w Chotomowie, na którym zbierano pieniądze na rzecz domu dziecka.

W kolejnych latach szczep rósł w siłę. W 2003 roku na funkcji drużynowej 32 DH dh. Asię zastąpiła dh. Ola Chmura. W 2005 roku nastąpiła zmiana na funkcji komendanta szczepu – w wyniku głosowania Rady Szczepu nowym komendantem został pwd. Tadeusz Sawicki.

W roku 2005 powstała kolejna drużyna, założona przez dh. Piotra Korczaka – 8DH „Traperzy” w Chotomowie, do szczepu jednak dołączyła dopiero w 2006 roku. W ogóle rok 2006 był tym, który dał szczepowi istotnego kopa do rozwoju: dwoje instruktorów (no prawie – jeden z otwartą próbą przewodnikowską) weszło w skład komendy hufca – pwd. Piotr Korczak (jako członek KH) i Aleksandra Chmura (skarbnik hufca). Ponadto w tym roku odbył się także pierwszy po sześcioletniej przerwie obóz hufca, który zorganizowany i prowadzony był przez Piotrka Korczaka⁵. Kolejny rok przyniósł kilka zmian na funkcjach drużynowych – w 5 PWDSiW⁶ Tadzika zastąpił Piotr Dzikuch, w 6 DH „Bzyka” Marek Majewski, a 32 DH została rozwiązana.

Rok 2008 szczep rozpoczął od wyboru nowego komendanta – na tej funkcji Tadzika zastąpił Piotrek Korczak. Zmiany nie ominęły także drużyn – w 6 DH na funkcji drużynowego Marka zastąpił Kamil Manowiecki, natomiast w 8 DH Piotrka zastąpiła Ola Nowak⁷ (ta sama, która w latach 2017-2019 pełniła funkcję komendantki hufca, a do drużyny zgłosiła się po ogłoszeniu na grono.net – taki archaiczny Facebook). Na początku komendantury Piotrka przypadł okres odbudowy legionowskiego harcerstwa. Przed kadrą Szczepu stanęło pytanie czy bierzemy na siebie sporą część odpowiedzialności za Hufiec czy skupiamy się na pracy w szczepie. Włączając się do działań Hufca nasi instruktorzy i wędrownicy byli świadomi że będzie to się działo kosztem Szczepu. Swoje drużyny założyli (a właściwie reaktywowali) Grzegorz Kaszuba

Rok 2009 był kolejnym, w którym szczep rósł w siłę – powstały dwie nowe drużyny przy SP 8 – 23 WDH-ek „Watra” oraz 2 DH-y „Lotna” (drużynowymi zostali: phm. Aleksandra Chmura i phm. Piotr Korczak). Wśród zielonej kadry obu drużyn znaleźli się byli harcerze „szóstki”⁸: Urszula Czapska⁸, Bartłomiej Czapski, Mateusz Czapski oraz Jarosław Świętochowski⁹. Zastępcą komendanta szczepu został Piotr Dzikuch oraz Aleksandra Chmura.

W 2010 roku drużynową „Burzy” została Katarzyna Świętochowska i drużynowym „Sokołów” Karol Małkiewicz. Niestety zmiana w „Sokołach” nie uratowała drużyny i została ona rozwiązana. Z „Sokołów” do „Burzy” na funkcje przybocznych przeszli: dh. Katarzyna Pilch oraz dh Łukasz Bonisławski. Nastąpiła też zmiana w Chotomowie jak się okazało ostatnim drużynowym „Traperów” został dh Mateusz Zawadzki.

⁵ mowa o obozie w Krynicy Morskiej, którego obrzędowością był Camelot.

⁶ Rozwinięcie tego tajemniczego skrótu brzmi następująco: Proobronna Wielopoziomowa Drużyna Starszoharcerska i Wędrownicza; swego czasu „Sokoły” dzierżyły palmę pierwszeństwa wśród drużyn z najdłuższą nazwą u nas w Hufcu.

⁷ obecnie na funkcji zastępcy szefa Wydziału Wsparcia i Poradnictwa GK ZHP.

⁸ komendant Festiwalu „Wiosenne Czarowanie” w latach 2014-2017

⁹ przez kilka lat kwatermistrz szczepu, członek, a potem przewodniczący szczepowej Kapituły Stopni Wędrowniczych. Razem z Piotrem Korczakiem stworzyli regulamin naszymi „Awangardy”; pierwszy kanclerz szczepu.

Lata 2011 – 2020

W 2011 roku decyzją rady szczebu komendantką została Aleksandra Nowak. W tym też roku do szczebu oficjalnie dołączyła 24 GZ „Mali Apacze”¹⁰ z Jabłonny – drużynowa Aleksandra Czapska, przybocznymi w gromadzie były: Kalina Kaczorowska¹¹, Katarzyna Popielarz¹² oraz Michalina Foszner¹³. Już zakładając Szczęp Tomoń jak i pozostała kadra byli przekonani, że sukces i trwałość środowiska należy budować od dołu tj. od zuchów. To on namówił hm. Tomasza Kaczorowskiego do organizacji kursu dla przyszłych drużynowych zuchowych dzięki któremu po wielu latach powstała pierwsza gromada w hufcu GZ „Plemię Wilcząt”, a później gromada w Jabłonnie, która weszła w skład szczebu. Trzeba było na to czekać prawie dekadę ...

W 2012 r. nastąpiły zmiany na funkcji drużynowych „Watry” (Ula Czapska) i „Lotnej” (Bartłomiej Czapski) oraz rozwiązanie drużyny w Chotomowie. Konsekwencją działalności drużyn przy SP8 było powstanie drużyny starszoharcerskiej do której przechodzili harcerki i harcerze „Watry” i „Lotnej”. Drużynową mianowano Adriannę Artych¹⁴, przybocznymi zostali Łukasz Bonisławski oraz Jarek Świętochowski, a drużyna przyjęła nazwę „Occulta”. W końcu udało się wdrożyć elementy ciągu wychowawczego.

Niestety w 2013 roku rozwiązano „Lotną”. Początkowo harcerze z „Lotnej” utworzyli samodzielny zastęp pod przewodnictwem dh. Janka Malasiewiczza ale taki stan rzeczy nie potrwał zbyt długo i ostatecznie chłopców z „Lotnej” przejęła „Burza”.

W 2014 r. Gromadę z Jabłonny przejęła Kasia Popielarz, a Paulina Osińska¹⁵ została drużynową próbnej drużyny również w Jabłonnie, a jej przybocznymi zostali dh Jarek Manowiecki oraz dh Mateusz Reweda¹⁶. Zawiązana została drużyna wędrownicza jako kolejny element ciągu wychowawczego, a drużynowy został Jarek Świętochowski¹⁷. W „Occulcie” drużynowym został Łukasz Bonisławski. Jednak chyba najważniejszą sprawą dla Szczebu było otwarcie okresu próbnego gromadzie „Podniebni Podróżnicy” (drużynowa: Aleksandra Czapska), działającej przy SP nr 8. W tym momencie w szczebie (przynajmniej w Legionowie) działały drużyny we wszystkich pionach przy jednej szkole.

Rozkazem komendanta hufca L4/2015 z wynikiem pozytywnym zamknięto okres próbny 25 Wielopoziomowej Drużynie Harcerskiej „Brzask” im. Cichociemnych Spadochroniarzy AK¹⁸ oraz 22 Gromadzie Zuchowej „Podniebni Podróżnicy”, drużynową „Watry” została dh. Aleksandra Morańda. W tym samym roku niepowodzeniem zakończyła się druga (nie licząc działającego w „Occulcie” patrolu „Awaria”) próba zamknięcia ciągu wychowawczego w szczebie – w październiku z wynikiem negatywnym zamknięto okres próbny Drużynie Wędrowniczej. Aż do końca 2016 roku, kiedy powołano hufcową drużynę wędrowniczą (1 DW „Geneza”) – w której nasi wędrownicy utworzyli finalnie własny

¹⁰ Gromada powstała w 2011 roku z inicjatywy pwd. Anny Kaczorowskiej (w latach 2010-2015 Namiestnik Zuchowy, a także drużynowa pierwszej w Hufcu gromady zuchowej – 4 GZ „Plemię Wilcząt”) przy prywatnej szkole podstawowej w Jabłonnie. Kiedy drużynę przejęła pwd. Joanna Grzegorzółka „Bzyku” przybocznymi zostały dh. Aleksandra Czapska oraz dh. Kalina Kaczorowska.

¹¹ wcześniej w 6 DH „Burza” w 2012 roku założyła 34 GZ „Słoneczny Krąg” wchodząca w skład Szczebu „Źródło”.

¹² dh. Kasia wywodzi się z rozwiązanej w 2015 roku 19 WDH „Płomienie” im. Jana Bytnara „Rudego”.

¹³ wcześniej w 6 DH „Burza”, w szczebie odpowiadała za sprawy związane z promocją.

¹⁴ dh. Ada wywodzi się z 17 DH „Kamyki”.

¹⁵ dh. Paulina była przez pewnie czas przyboczną 23 WDH-ek „Watra”.

¹⁶ dh Jarek i dh Mateusz wywodzą się z 2 DH-y „Lotna”.

¹⁷ oprócz funkcji drużynowego we wcześniejszych latach pełnił także funkcję kwatermistrza i kanclerza szczebu, a także przez krótki czas był przybocznym 31 DHS „Occulta”.

zastęp – nie było w naszym środowisku stałego miejsca dla wędrowników. W tym roku odbył się pierwszy dla naszego środowiska obóz leśny, w którym oprócz drużyn „Awangardy” wzięły udział również inne drużyny z naszego hufca, a którego komendantką została phm. Urszula Czapska. Po tym obozie, na kolejnym biwaku w Dębinie, komendantką szczepu została pwd. Katarzyna Świętochowska, a przybocznym w „Occulcie” dh Stanisław Obłuski¹⁹.

Rok 2016 przyniósł kolejne zmiany w ciągu wychowawczym – najpierw z funkcji drużynowego zwolniono dh. Łukasza Bonisławskiego, mianując tę funkcję miejsce ponownie pwd. Adriannę Artych i wyznaczając jednocześnie 31 SDH „Occulta” okres naprawczy. Tym razem za zmianą kadrowa poszła również pewna korekta w nazewnictwie – drużyna porzuciła swoją łacińską nazwę przyjmując miano „Ukrytych”. Jak wspomniano wcześniej, w grudniu, utworzono w hufcu drużynę wędrowniczą, zrzeszającą wszystkich wędrowników z różnych legionowskich szczepów i około legionowskich środowisk. Swój przyczółek w jej szeregach znaleźli także nasi wędrownicy.

W pierwszej połowie roku 2017 nastąpiła zmiana na funkcji drużynowej 22 GZ „Podniebni Podróżnicy” – dh. Natalia Łopata. Po kolejnym biwaku rocznicowym „Liść Dębu” (wrzesień 2017) nastąpiła zmiana na funkcji komendanta szczepu – pwd. Katarzynę Świętochowską zastąpiła phm. Aleksandra Czapska. Była to też ostatnia Dębina, w której uczestniczyliśmy wspólnie z 25 WDH „Brzask”. Rozkazem komendanta hufca L7/2017 powołane zostało silne środowisko (jeszcze nie szczep) w Jabłonie, w które weszła również 24 GZ „Mali Apacze”. Już w listopadzie, w Szkole Podstawowej nr 4 w Legionowie, miała miejsce pierwsza zbiórka 8 Gromady Zuchowej „Baśniobór”, której drużynową została dh. Agata Gwiazdowska. W prowadzeniu gromady pomagały jej od początku dh. Aleksandra Toporowicz i dh. Anna Wijatkowska²⁰, późniejsze przyboczne. Przybocznymi w 31 zostali Michał Bojko i Natalia Ciesielska.

Rok 2018 to kolejny rok zmian. Dh. Ada Artych ponownie przekazała drużynę, tym razem dh. Julii Nawrockiej; przyboczną została dh. Julia Ferens²¹. 23 DH-ek „Watra” z żeńskiej zrobiła się koedukacyjna, a dh. Weronika Wcisło dołączyła do komendy szczepu.

W lutym 2019 roku drużynową 23 DH „Watra” została dh. Aleksandra Zalewska wspierana przez swoją kadrę przyboczną: dh. Weronikę Wcisło oraz dh. Jakuba Króla²², który został także nowym kwatermistrzem szczepu. Po obozie całego szczepu w Czernicy zwolniono z funkcji dh. Julię Nawrocką, którą zastąpiła komendantka – Aleksandra Czapska. W międzyczasie zastęp wędrowniczy uczestniczył we wspólnym wyjeździe w Norwegii. Ten rok przyniósł też zmianę, a raczej wymianę kadry między gromadami zuchowymi – od tego momentu kadrę 22 GZ „Podniebni Podróżnicy” stanowią dh. Natalia Łopata (drużynowa), dh. Aleksandra Toporowicz oraz dh. Oliwia Pieczykolan²³; w 8 GZ „Baśniobór” kadrą są: dh. Agata Gwiazdowska (drużynowa), dh. Anna Wijatkowska oraz dh. Martyna Wrześcińska²⁴.

Opracowali:

hm. Piotr Korczak

pwd. Katarzyna Świętochowska

¹⁹ dh Stasiek wywodzi się z 2 DH-y „Lotna”, był też aktywnym członkiem hufcowej Grupy Kwatermistrzowskiej.

²⁰ dh Ania i dh Ola wywodzą się z 6 DH „Burza”.

²¹ obie druhny Julki wywodzą się z 23 DH-ek „Watra”.

²² dh Kuba wywodzi się z 13 WWDH „Horn”.

²³ dh Oliwa wywodzi się z 23 DH-ek „Watra”.

²⁴ dh Martyna wywodzi się z 23 DH-ek „Watra”.